

**STICHTING LEERRIJK!
TE WAALWIJK**

Rapport inzake jaarverslag 2018

INHOUDSOPGAVE

Pagina

BESTUURSVERSLAG

1	Algemeen instellingsbeleid	1
2	Financieel instellingsbeleid	14
3	Kengetallen	19

JAARREKENING

1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	21
2	Balans per 31 december 2018, vergelijkende cijfers per 31 december 2017	26
3	Staat van Baten en Lasten 2018, vergelijkende cijfers 2017	28
4	Kasstroomoverzicht 2018	29
5	Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	30
6	Verantwoording Subsidies	35
7	Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	36
8	Overzicht verbonden partijen	40
9	Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen	41
10	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	46
11	Gebeurtenissen na balansdatum	47
12	(Voorstel) Bestemming van het resultaat	48
13	Ondertekening	49

OVERIGE GEGEVENS

14	Controleverklaring	51
----	--------------------	----

BESTUURSVERSLAG

2018

ALGEMEEN

Inleiding

In dit jaarverslag wordt aandacht besteed aan de activiteiten van Stichting Leerrijk! in het jaar 2018.

Leerrijk! is een stichting. Stichting Leerrijk! daarmee de formele naam. Onze "roepnaam" is echter Leerrijk! en deze naam hanteren we dan ook in dit jaarverslag.

De in dit verslag opgenomen jaarrekening 2018 van Leerrijk! is een coproductie van administratiekantoor Qualiant en Leerrijk! Deze jaarrekening is gecontroleerd door accountantskantoor Wijs Accountants, Eindhoven.

Doelstelling van Leerrijk!

Doelstelling.

Leerrijk! heeft zonder winstoogmerk ten doel de bevordering van het primair onderwijs in de gemeenten Waalwijk en Loon op Zand. De Stichting beoogt onderwijs te geven op katholieke en algemeen bijzondere grondslag.

Kernwaarden.

De volgende kernwaarden met bijpassend motto zijn voor Leerrijk! vastgesteld:

- Samenwerking: "Wij leren van en met elkaar",
- Kwaliteit: "Wij dagen kinderen en volwassenen uit om talenten en competenties veelzijdig te ontwikkelen",
- Autonomie: "Wij stimuleren passende zelfstandigheid en het nemen en dragen van verantwoordelijkheid";
- Respect: "Wij gaan respectvol om met de ander en de wereld";
- Creativiteit: "Wij moedigen innovatieve denk- en handelwijzen aan".

Missie.

Wij bieden een veilige, toekomstgerichte en uitdagende leeromgeving waar kinderen en volwassenen vanuit hun uniciteit talenten en competenties ontwikkelen.

Wij zijn een permanent ontwikkelende en lerende organisatie waar van elkaar en ook van de wereld wordt geleerd.

Op basis van onze identiteit leveren we een actieve bijdrage aan het realiseren van een leefbare en duurzame wereld. Respect voor elkaar en de omgeving is daarbij vanzelfsprekend.

Organisatiefilosofie.

Binnen Leerrijk! wordt voortdurend aandacht besteed aan de organisatiefilosofie en de vertaling daarvan in handelen en beleid. Vermelding van dit gegeven op deze plaats is van belang om de invalshoek van dit bestuursverslag goed te kunnen begrijpen. Onze filosofie is namelijk gebaseerd op het Rijnlands denken en binnen deze stroming wordt op onderdelen anders gedacht en gehandeld dan we gewend zijn binnen onze voornamelijk op het Angelsaksisch model gebaseerde samenleving.... die dus ook Leerrijk! "omringt". Zo komen bijvoorbeeld ook in de inhoudsopgave van dit jaarverslag elementen voor die binnen onze filosofie van minder belang geacht worden en welke we dan ook "op eigen wijze" in zullen vullen.

Het komend decennium zal steeds gekenmerkt worden door de verdere uitwerking en ontwikkeling van zaken uit deze filosofie. Die vrijheid nemen we als Leerrijk! omdat we er simpelweg van overtuigd zijn dat ons doel, "het geven van goed onderwijs" zoals dat in de kernwaarden en missie verwoord is, op deze manier het best gerealiseerd kan worden.

Vanuit de organisatiefilosofie noemen we, voor de volledigheid, de daarin als belangrijk geduide begrippen:

- V3: vakmanschap, vertrouwen, verbinding.
- R3: Richting, ruimte, rekenschap.
- Dienend leiderschap.
- Eigenaarschap:.....wie het weet mag het zeggen, wie het kan mag het doen.
- Participatie: personeel, omgeving, ouders, leerlingen en medezeggenschap zien we als full partner.

Lerende organisatie.

In 2016 is Leerrijk! gestart met een vier jaren ontwikkeltraject. Daarin staan de volgende uitgangspunten centraal:

- Op leren gericht zijn;
- Op leren gerichte vernieuwing;
- Op leren gericht leiderschap;
- Op leren gerichte innovatie;
- Op leren gericht gebruik van data.

In het nieuwe Koersplan voor de periode 2019-2023 is voornoemd traject opgenomen in een omvattender thema: De ontwikkeling van Leerrijk! als lerende organisatie.

Kernactiviteiten.

Onder Leerrijk!, met bevoegd gezag nummer 71008, vallen onderstaande scholen:

Sbo het Zilverlicht	Waalwijk	00KZ
Bs. Teresia	Waalwijk	03PC
Bs. de Blokkendoos	Loon op Zand	04SV
Bs. de Veste	Waspik	05EN
Bs. Besoyen	Waalwijk	06JN
Bs. de Lage Weijkens	Loon op Zand	07MV
Bs. de Vaert	Kaatsheuvel	09AF
Bs. KlimOp	Kaatsheuvel	11MG
Bs. Theresia	Kaatsheuvel	12GX
Bs. Meerdijk	Waalwijk	13CP
Bs. Pater van der Geld	Waalwijk	13NB
Bs. Pieter Wijten	Waalwijk	13RQ
Bs. Baardwijk	Waalwijk	16XK
Bs. Kinderboom	Kaatsheuvel	22KT
Bs. De Vrijhoeve	Sprang Capelle	23WG

Kernactiviteit van alle scholen is het verzorgen van onderwijs aan kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar. Voor het Zilverlicht, een sbo-school, geldt bovendien dat de school zich richt op de groep leerlingen voor wie het aanbod van de basisscholen niet adequaat is.

Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is een stichting. Stichting Leerrijk! is op 20 november 1981 opgericht en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Tilburg onder dossiernummer 41099580.

Interne organisatiestructuur

Leerrijk! kent een "platte organisatie" waarin drie lagen te onderscheiden zijn:

- De Raad van Toezicht, maximaal bestaande uit een 7-tal mensen, houdt toezicht op het functioneren van het College van Bestuur en heeft ten aanzien van een aantal zaken vaststellingsbevoegdheid. Tevens fungeert men als werkgever en klankbord van het bestuur.
- Het College van Bestuur, bestaande uit twee leden (werktijdfactor 2,0000) is verantwoordelijk voor het besturen van de stichting en de daarbij horende scholen. De taken zijn vastgelegd in een managementstatuut. Het bestuur wordt ondersteund door drie managementassistenten (totaal werktijdfactor 1,8000) en een controller (werktijdfactor 0,6000). Het bestuur fungeert als werkgever voor de personeelsleden van Leerrijk!

Het College van Bestuur is ultimo 2018 als volgt samengesteld:

Jac Leijtens, voorzitter;
Dick Kievith, lid.

- De derde laag wordt gevormd door de schooldirecteuren. Deze fungeren als integraal schooldirecteur en zijn eindverantwoordelijk voor "de school". De directeuren leggen over de uitvoering van hun werkzaamheden verantwoording af aan het bestuur. Binnen de scholen wordt op een bij de school passende wijze nader invulling gegeven aan het functiehuis.

De leden van het College van Bestuur worden conform de functiewaardering ingedeeld in salarisschaal DE van de CAO PO, dit is ook de eindschaal. Daarnaast ontvangen ze een onkostenvergoeding (€ 150,- per jaar) en de gebruikelijke kilometervergoeding voor dienstreizen. De Cao voor bestuurders is niet van toepassing op Leerrijk! Een en ander is in 2018 conform deze regels uitgevoerd.

Belangrijke elementen van het gevoerde beleid

In 2018 is gewerkt aan het nieuwe Koersplan voor de periode 2019-2023. Twee thema's zijn daarin prominent aanwezig: het ontwikkelen van Leerrijk! als lerende organisatie en het ontwikkelen en implementeren van kwaliteitsbeleid. Beide thema's zijn op zich niet nieuw maar wel zodanig opgezet dat ook lopende trajecten, zoals geduid in het jaarverslag 2017, daarin geïntegreerd zijn. Zo zullen bv. de cockpitgesprekken en de onderlinge audits op zich behouden blijven maar wel een andere opzet kennen en binnen het kwaliteitsbeleid een andere plaats krijgen.

In samenwerking met het Regionaal Transfer Centrum is gewerkt aan oplossingen voor het tekort aan vervangers en kandidaten voor reguliere vacatures. Vooralsnog ontkomen we er niet altijd aan om klassen naar huis te moeten sturen.

Op organisatie- en beheervlak worden zaken verder aangescherpt. Sharepoint is gelanceerd, de begrotingscyclus is aangepast naar een kalenderjaarbegroting, verbeteringen in de gehanteerde software maken snelle kostenanalyses mogelijk, administratieprogramma's krijgen updates waar onze wensen in verwerkt zijn etc. Het handboek AO&IB is vertraagd, de uitwerking van de Algemene Verordening Gegevensbescherming kostte (en kost) de nodige tijd en moet geïntegreerd worden in het handboek.

Veel aandacht ging in 2018 ook uit naar de schoolgebouwen. Met name de realisatie van een nieuwbouwschool (de Berk) i.c.m. een alternatieve financieringsvorm heeft erg veel aandacht gevraagd. Inmiddels loopt dit traject naar tevredenheid en wordt nagedacht over de mogelijkheid om de scholen in de gemeente Loon op Zand op dezelfde basis te renoveren dan wel te vernieuwen. In de gemeente Waalwijk is, o.a. vanuit de wens om de leegstand (opgeteld 2 middelgrote scholen!) te verkleinen een plan gepresenteerd inzake de spreiding van basisscholen. Dit plan is door de gemeente meegenomen in het meerjareninvesteringsplan. Regulering van leerlingstromen maakt deel uit van het plan, juridisch is dat nog een lastig thema.

Zaken met een politieke of maatschappelijke impact

Niet van toepassing op Leerrijk!

Informatie over de maatschappelijke aspecten van het "ondernemen"

De locatiekeuze voor de nieuw te bouwen school in Kaatsheuvel-west heeft ook in 2018 de lokale gemoederen stevig bezig gehouden. Inmiddels is de locatiekeuze geen item meer en een eerste presentatie van de nieuwbouwplannen leverde zowel bij de klankbordgroep met buurtbewoners en de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit positieve reacties op. Op dit gebied is de rust in de omgeving teruggekeerd.

GOVERNANCE

Gehanteerde code goed bestuur

Leerrijk! hanteert de code Goed Bestuur van de PO-raad.

Afwijkingen t.o.v. de modelcode Goed Bestuur

Leerrijk! heeft op een enkel onderdeel van deze code een aanpassing gemaakt, het betreft verfijningen waardoor beter aangesloten kan worden bij de binnen Leerrijk! gehanteerde opvattingen, met name daar waar invloeden van het Rijnlands denken aan de orde zijn.

Ontwikkelingen op het gebied van governance

Ook in 2018 is in goed overleg tussen Raad van Toezicht en College van Bestuur gewerkt aan de onderlinge samenwerking en de wijze waarop het College van Bestuur de Raad van Toezicht in staat kan stellen effectief toezicht te houden. In het nieuw te ontwikkelen kwaliteitsbeleid wordt specifiek aandacht aan dit thema gegeven. Begin 2018 is de Raad van Toezicht aangevuld met 5 nieuwe leden. Het jaar 2018 stond mede daardoor in het teken van een herbezinning op de wijze waarop toezicht gehouden wordt en professionalisering van zowel Raad van Toezicht als College van Bestuur in dat perspectief.

Invulling horizontale verantwoording

De Raad van Toezicht overlegt met de g.m.r. van Leerrijk!
Het College van Bestuur overlegt maandelijks (en vaak wat meer) met de g.m.r.
Het College van Bestuur spreekt met regelmaat met m.r.'s van de scholen.
Directies van scholen overleggen met de m.r. van de school.
Scholen betrekken ouders steeds nadrukkelijker bij de ontwikkeling van de school.
Gevraagd en ongevraagd wordt met name met de beide gemeentes (Loon op Zand en Waalwijk) gesproken over de activiteiten van Leerrijk!

In alle gevallen geldt dat het hier niet puur gaat om het afleggen van verantwoording. Het is meer samen op trekken, nieuwe wegen bewandelen en daar samen de effecten van bezien. Daarin zit ook een component "zich verantwoorden over" in.

Formeler verantwoordend we ons als volgt:

- Scholen maken een jaarverslag (voor "zichzelf", hun m.r. en het College van Bestuur).
- Leerrijk! verantwoordt zich in de jaarrekening / jaarverslag welke ook op de Leerrijk!-site geplaatst wordt.
- Scholen leggen verantwoording af aan de inspectie van het onderwijs.

ONDERWIJS

Belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar + toekomstige ontwikkelingen.

Inhoudelijke ontwikkeling

Alle Leerrijkscholen maken individueel en gezamenlijk ontwikkelingen door. Onder andere omdat daarbij ook nieuwe paden bewandeld worden, is er zeker geen sprake van een lineaire ontwikkeling, we hebben ook wel last van groeipijn en –stuipen! In onderstaand overzicht duiden we de belangrijkste thema's op schoolniveau. Tevens duiden we trefwoordgewijs de speerpunten op schoolniveau voor 2019.

School	2018	Vooruitzicht 2019
Zilverlicht (sbo)	Inbedden betekenisvol leren. Beredeneerde afstemming op onderwijs-behoeften. Verder doorontwikkelen positief schoolklimaat. Herdefiniëring van onderwijs- en ondersteuningsniveau, aanscherpen ondersteuningsprofiel.	Doorgaande lijn voor leerlingen met laag IQ (ZML leerlingen). Aurisgroep 3 realiseren in maart 2019) Kwaliteitszorg: schoolstandaard bezien. Contacten aanscherpen . Deelname Taczittingen door orthopedagoog. Organisatie Waalwijk Taalrijk avond Aanschaf Kwink Aanzet ROTS EN WATER schoolbreed aanbod
Teresiaschool	Lerende organisatie, talenten erkennen en benutten. Teamleren door onderwijs samen vormgeven in units. Schoolontwikkeling borgen en werkbaar maken middels kwaliteitskaarten. Betrokkenheid en eigenaarschap vergroten bij leerlingen en leerkrachten. Werken aan doorgaande lijnen en afstemming.	Jaarplanning verdeeld in blokken met doelen voor leerkrachten en leerlingen. Werken vanuit leerlijnen en vakken verbinden. Onderzoekend en ontwerpnd leren. Rekenverbetertraject, werken met het drieslagmodel en de vertaalcirkel. Muziekimpuls vergroten van leerkracht en leerling vaardigheden.
Blokkendoos	Passend onderwijs: vergroten welbevinden en betrokkenheid. Bevorderen onderzoekende schoolcultuur.	Teamontwikkeling gericht op Passend Onderwijs. Lerende organisatie. Werken vanuit leerlijnen. Successen delen en vieren.
De Veste	Groepsplanloos werken. Korte zorgcyclus invullen. Klimaten inhoud geven. Pdca-werk vanuit data-analyse.	Kanjertraining: werken aan meer eenduidigheid. Focus op digitaal klimaat. Ouders als full partner. Eigenaarschap van leerlingen.
Besoyen	Autonomie naar leerkrachten. Voorbereiding eigenaarschap (leskracht). Leerdoelen stellen. Vragen stellen.	Pedagogisch klimaat: doorgaande lijn. Groepsplanloos werken. Werken naar doelen. Groepsdoorbrekend rekenen.
Lage Weijkens	Eigenaarschap executieve functies. Op weg naar coachende leraren. Leerpleinen in aula. Continuerooster.	Doorlopende thema's 2018. Thematisch werken wereldoriëntatie.
De Vaert	Bevorderen eigenaarschap bij leerkracht en leerling als basis voor schoolontwikkeling.	Zichtbaar lerende leerlingen middels activerend les- en begeleidingsgedrag. Methode gebruiken i.p.v. methode volgen. Visietraject schoolplan Bouwen aan een lerende cultuur
Theresiaschool / KlimOp	Procesgerichte feedback geven (leerkracht en leerling). Lerende organisatie. Werken vanuit leerlijnen. Successen delen en vieren.	Fusie: verder ontwikkelen gezamenlijke visie. Naar aanleiding van visie onderwijsactiviteiten op elkaar afstemmen. Experimenteren: onderzoeken leren. Werken vanuit doelen ipv methodes. Afspraken eigenaarschap / zelfstandigheid borgen.

Meerdijk	Continue verbetering Boeiend, effectief en opbrengstgericht onderwijs. Leren zichtbaar maken.	Professionaliseren van leerkrachten, versterken van de innovatiekracht gericht op "regie bij de leerling". Ontwikkelen reflectief vermogen.
Pater van der Geld	Bouwen aan realisatie van een lerende cultuur: leren van elkaar , onderzoeksgroepen, onderzoek cultuur (met name betrokkenheid). Ontwikkelen van onze school als professionele leergemeenschap. Opvang/invulling geven aan onderwijs aan nieuwkomers.	Bouwen aan realisatie van een lerende cultuur: leren van elkaar , onderzoeksgroepen, onderzoek cultuur (met name betrokkenheid). Ontwikkelen van onze school als professionele leergemeenschap. Opvang/invulling geven aan onderwijs aan nieuwkomers.
Pieter Wijten	Herijking Visie Implementatie nieuw onderwijsconcept waarbij speerpunt is: -didactiek - doorgaande leerlijn Implementatie zaakvakkenonderwijs Taal-lezen als speerpunt op de PW verdiepen en verbinden aan wijk en partners in de brede school Opzet zorgbeleid passend bij nieuw onderwijsconcept Focus op hoge opbrengsten Begrijpend lezen als samenhang door alle vakken (scholing) Kwaliteitsbeleid volgens PDCA op onderwijsinhoud Ouderbetrokkenheid op onderwijsinhoud vergroten met als speerpunt: - werken met portfolio - Vernieuwen rapportage - Invoering klasbord Aandacht voor PR; groei leerlingaantal	Herijking Visie Implementatie nieuw onderwijsconcept waarbij speerpunt is: -didactiek - doorgaande leerlijn Implementatie zaakvakkenonderwijs Taal-lezen als speerpunt op de PW verdiepen en verbinden aan wijk en partners in de brede school Opzet zorgbeleid passend bij nieuw onderwijsconcept Focus op hoge opbrengsten Begrijpend lezen als samenhang door alle vakken (scholing) Kwaliteitsbeleid volgens PDCA op onderwijsinhoud Ouderbetrokkenheid op onderwijsinhoud vergroten met als speerpunt: - werken met portfolio - Vernieuwen rapportage - Invoering klasbord Aandacht voor PR; groei leerlingaantal
Baardwijk	Implementatie Kanjertraining Teamontwikkeling n.a.v. incidenten. Maken van (juiste) keuzes. Eigenaarschap. Gespreid leiderschap. Programma voor rekenen. Ouderbetrokkenheid: opzetten buddysysteem.	Teamontwikkeling m.b.t. geven feedback. Heroriëntatie op koers Baardwijk. Eigenaarschap. Gespreid leiderschap. Uitwerken (reken)programma. Door ontwikkelen buddysysteem.
Kinderboom	Leesbevordering (ook op papier!). Uitbouw w.o. opzet naar hele school. Zien: werken met handelingsadviezen als vervolg.	Rekenen: ontwikkeling dyscalculie protocol wordt dit schooljaar afgerond. Implementatie loopt. Leesbevordering: dit schooljaar opzet doorlopende lijn door de school. WO: definitieve keuze methode. Sociale veiligheid: Pestprotocol is afgerond en onderdeel van groter plan m.b.t. sociale veiligheid. Uitvoering start.

Vrijhoeve	Engels in de onderbouw. Pdsa cyclus: acties leren koppelen aan de analyse + effect acties meten/bepalen.	Algemene schoolontwikkelingen: <ul style="list-style-type: none"> • strategische omslag om beter tegemoet te komen aan de visie en de actuele onderwijsdoelen in de vorm van onderzoek naar thematisch onderwijs met de focus op brede ontwikkeling • teambegeleiding door IB bij het inzetten van handelingsadviezen en analyses uit Zien • specifiek t.g.v. veranderende leerlingpopulatie in de onderbouw: • accent bij inrichten van de onderwijsomgeving op "taalrijk" en "realistisch" aangevuld met visuele en instructieve ondersteuning. • beredeneerd aanbod aanscherpen op de huidige populatie • specifiek t.g.v. 21st century skills in de bovenbouw: • eigenaarschap van leerlingen vergroten en leerling initiatieven stimuleren t.b.v. het versterken van het competentiegevoel • veranderende rol van de leerkracht (van inhoud vullen naar proces begeleiden) verder ontwikkelen
-----------	---	--

Onderwijsprestaties

14 scholen hebben ultimo 2018 een basisarrangement van de inspectie. De Pieter Wijtenschool heeft een onvoldoende beoordeling. In maart 2019 volgt een nieuw inspectiebezoek. Op basis van eigen waarneming en externe audits verwachten we ook hier een voldoende beoordeling.

De Vrijhoeve heeft voor VVE (voor en vroegschoolse educatie) naar aanleiding van het inspectiebezoek een herstelopdracht.

Onderwijskundige zaken

Leerrijk! bepaalt de kaders voor de onderwijskundige schoolontwikkeling in nauw overleg met directies en de medezeggenschapsorganen. Deze vinden we terug in de kernwaarden, de missie, de kernbegrippen uit de organisatiefilosofie en de kernbegrippen uit het traject "Leerrijk als lerende organisatie" zoals eerder in dit verslag weergegeven. In het Koersplan zijn voor de komende periode de volgende thema's bepaald die op iedere school uitwerking behoeven:

- Voldoen aan de basiskwaliteit zoals de inspectie die definieert.
- Ouder en leerling als full partner.
- Realiseren van een uitdagende leeromgeving.
- Het vanuit uniciteit ontwikkelen van competenties en talenten.

Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

Geen nieuwe ontwikkelingen in 2018. Leerrijk! scholen stellen zich open voor alle kinderen die zich conformeren aan onze uitgangspunten en die passen binnen het ondersteunings-profiel van de betreffende school.

KWALITEITSZORG

Belangrijkste ontwikkelingen in 2018

Op basis van voortschrijdend inzicht is in 2018 besloten om het geldende kwaliteitsbeleid in zijn geheel te vervangen door een nieuw model. De eerste aanzet is gegeven in 2018, per augustus 2019 zullen met name de onderdelen onderwijs en personeel in werking treden. Beheer en organisatie volgen per 1-1-2020.

Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Vooralsnog is alle aandacht gericht op uitwerking en implementatie van het nieuwe kwaliteitskader.

Afhandeling van klachten

In 2018 was er geen sprake van klachten die ingediend zijn bij de externe klachtencommissie. Een viertal klachten is naar tevredenheid afgehandeld door het College van Bestuur.

ONDERZOEK

In 2018 nam Leerrijk! deel aan een onderzoek van de Rijks Universiteit Groningen inzake het omgaan met krimp. Samen met de g.m.r. werd o.a. deelgenomen aan een simulatie. In 2019 zal met een studiedag het traject afgesloten worden.

INTERNATIONALISERING

Niet van toepassing op Leerrijk! in 2018.

PERSONEEL

Zaken met een behoorlijke personele betekenis en personele ontwikkeling

In 2018 stonden werkdruk en het dreigend personeelstekort centraal. Inzet van werkdrukbudget is per 1-8-2018 gerealiseerd, of dit invloed heeft op de beleving van de werkdruk wordt geëvalueerd in mei 2019 bij het opstarten van de formatiegesprekken.

Het dreigend personeelstekort heeft flinke impact. Voor vervanging wegens ziekte is het aanbod van vervangers al aan de krappe kant. Tijdens de jaarlijkse griepgolf was het onontkoombaar om kinderen naar huis te sturen. Structurele inzet van directeur, intern begeleider en het verdelen van leerlingen over andere groepen achten we ongewenst, in alle gevallen heeft dat negatieve invloed op de te leveren kwaliteit.

Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Leerrijk! kent een relatief hoog aantal leerkrachten uit de hogere leeftijdsgroep, we zien daarin ook bewegingen die maken dat met regelmaat mensen met prepensioen gaan. Daar waar het nu al steeds moeilijker begint te worden om bevoegde leerkrachten voor vervangingswerk te vinden kan dit, als deze trend zich voortzet, te zijner tijd ook voor wervingsproblemen voor reguliere functies gaan gelden.

In het Koersplan is "een aantrekkelijk werkgever zijn" een belangrijk item, het verwachte bij-effect is dat we mensen aan Leerrijk! weten te binden.

Het gevoerde beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag.

Leerrijk! voert al jaren werkgelegenheidsbeleid. Mede daardoor is er geen sprake van uitkeringen na ontslag voor rekening van Leerrijk! Daar waar uitkeringen ontstaan als gevolg van een beëindiging van het dienstverband van rechtswege of na (gedeeltelijke) afkeuring wordt dit via de instroomtoets van het Participatiefonds behandeld. De uitkering komt dan ten laste van het PF.

Leerrijk! is sinds 1-1-2019 eigenrisicodragers voor ziektewet en WIA.

HUISVESTING

Belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar + mogelijk toekomstige ontwikkelingen

Loon op Zand/Kaatsheuvel

Besluitvorming inzake Frisse scholen is nog (steeds) niet afgerond. Deze is "ten gevolge van de politieke behandeling" vertraagd waarbij opgemerkt moet worden dat het hier ook in hun onderlinge samenhang complexe problemen betreft. De gemeenteraad streeft er naar voor medio 2019 tot besluiten te kunnen komen, mogelijk in combinatie met een alternatieve wijze van financiering. Het feit dat belangrijke veranderingen aanstaande zijn (energietransitie, besluit frisse scholen) maakt de afweging renovatie of nieuwbouw per situatie noodzakelijk. Uiteraard heeft dit gevolgen voor financiering.

Waalwijk

Het overleg met RO-groep, gemeente en Waalwijk naar aanleiding van leegstand in scholen en tegelijkertijd uitbreidingsverzoeken heeft geleid tot een voorstel inzake herschikking van schoolgebouwen en een opzet van beleid inzake regulering leerlingstromen. Dit plan is in het inmiddels geactualiseerde MIP opgenomen.

In het voorjaar van 2019 wordt verder gesproken over de nadere invulling.

SAMENWERKINGSVERBANDEN EN VERBONDEN PARTIJEN.

Leerrijk! kent geen formeel verbonden partijen.

Het samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Langstraat, Heusden, Altena is een partij waar wel intensief mee samengewerkt wordt.

Leerrijk! is deelnemer in het Regionaal Transfer Centrum, de organisatie van vervanging binnen de kaders van de WWZ wordt hiermee vormgegeven.

Met de kindpartijen wordt gesproken over mogelijk verdergaande samenwerking, voornamelijk op inhoudelijk terrein en niet juridisch.

JAARVERSLAG 2018 RAAD VAN TOEZICHT

Inleiding

Via dit jaarverslag verantwoordt de Raad van Toezicht (RvT) zich over de uitvoering van het toezicht in 2018.

Het toezicht van de RvT bestaat uit grofweg drie taken. Ten eerste ziet de RvT erop toe dat het college van bestuur (hierna: CvB) Leerrijk! adequaat en passend binnen de Leerrijk!-missie, -visie en -strategie bestuurt. Deze taak is expliciet beschreven in de statuten van Leerrijk! In het reglement voor de RvT en het toezichtkader hebben wij een verdieping aangebracht op de thema's én de wijze waarop de RvT dit toezicht uitoefent.

Ten tweede is de RvT gevraagd en ongevraagd beschikbaar als klankbord voor het CvB. Het CvB kan zich met thema's waarop reflectie of advies gevraagd wordt wenden tot de RvT als geheel of een of meerdere leden. Juist daarom streeft de RvT ernaar om in zijn midden voldoende inhoudelijke expertise aanwezig te hebben. Die wordt ook regelmatig ongevraagd, altijd met het belang van Leerrijk! voorop, ingezet. De wijze waarop RvT en CvB (en vice versa) elkaar daarin opzoeken en weten te vinden is in 2018 zonder uitzondering plezierig verlopen.

Tot slot heeft de RvT ook de taak van formele werkgever van het CvB te vervullen. Ter uitvoering van deze taak vormen twee leden uit de RvT de zogenaamde remuneratiecommissie. Zij hebben in 2018 enkele malen over het functioneren van het CvB gesproken en daarover met het CvB een formeel functioneringsgesprek gevoerd. Van dat gesprek is een verslag opgemaakt. Het biedt de basis voor verdere ontwikkeling van het CvB en de verwachtingen die de RvT daarbij heeft. Voor beide partijen was het een constructief gesprek dat over en weer het inzicht in elkaars drijfveren en verwachtingen verder heeft verduidelijkt.

Samenstelling

De RvT bestaat statutair uit minimaal 5 en maximaal 7 leden. De leden hebben voor een periode van drie jaren zitting in de RvT, met de mogelijkheid voor herbenoeming met nog eens drie jaren. Bij de samenstelling van de RvT, streeft de RvT ernaar om op onderwijskundig, financieel, juridisch en HRM vlak voldoende expertise in huis te hebben. Zo kan de RvT haar toezichtstaken adequaat invullen. In 2017 bestond de RvT van Leerrijk! uit 5 leden.

De RvT is begin 2018 zowel qua samenstelling als werkwijze sterk gewijzigd. Er zijn drie leden afgetreden.

Op basis van een nieuwe profielschets, die na overleg met het CvB en de GMR is vastgesteld zijn vijf nieuwe leden geworven.

Zowel het CvB als de GMR hebben zitting gehad in de selectiecommissie.

Er is gezocht naar leden met een financiële, onderwijskundige en juridische/HRM achtergrond.

De samenstelling is thans als volgt:

- Ryan Palmen, voorzitter en lid van de remuneratiecommissie;
- Peter Stoffer, HRM, lid van de remuneratiecommissie;
- Bellinda Herman, jurist/HRM
- Brigit van Rossum, lid van de commissie onderwijs ;
- Toine Peerboom, lid van de commissie onderwijs;
- Giso Fuite, lid van de auditcommissie;
- Paul Stuiver, lid van de auditcommissie.

Het functioneren van de RvT.

De samenwerking tussen de leden van de RvT is gedurende het eerste jaar uitstekend verlopen.

In 2018 is meer dan in het verleden aandacht besteed aan de communicatie tussen de RvT en het College van Bestuur, de communicatie met de GMR en met de bij Leerrijk! aangesloten scholen.

Voorafgaande aan de reguliere vergaderingen tussen de RvT en het CvB wordt een school bezocht met als doel feeling te krijgen en te houden met de praktijk van het onderwijs. De leden van de RvT verkrijgen zo informatie uit de eerste hand m.b.t. het reilen en zeilen in de onderwijsinstellingen.

Buiten het regulier overleg tussen de RvT en het CvB vindt regelmatig overleg plaats tussen het CvB en de diverse commissies (Auditcommissie, Onderwijscommissie en de Renumeratiecommissie). Daarnaast vindt ad hoc overleg plaats over actuele onderwerpen met de leden van het CvB. Met de leden van het college is twee maal een functioneringsgesprek gehouden.

Ook met de GMR is overlegd. Een afvaardiging van de GMR is betrokken geweest bij de selectie van de nieuwe leden van de RvT. Tevens is aan de GMR advies gevraagd over de vergoedingsregeling voor de leden van de RvT.

De RvT is nog in overleg met de GMR over een regeling werving en selectie leden van de RvT. Deze regeling zal naar verwachting begin 2019 worden vastgesteld.

De voltallige Raad van Toezicht heeft een bijscholing gevolgd met betrekking tot de rol die de RvT dient te vervullen.

Eind 2018 heeft de RvT een zelfevaluatie uitgevoerd. De resultaten zullen begin 2019 worden besproken.

Honorering

Het beloningssysteem voor de leden van de RvT is aangepast op basis van de handreiking honorering toezichthouders van de VTOI. De honorering is gerelateerd aan de reële inzet, de tijd die de leden van de Raad besteden aan de onderwijsinstelling en aan de professionaliteit van de leden van de Raad. De leden van de Raad zijn verplicht om hun kennis en vaardigheden op peil te houden, middels bijscholing.

De vergoedingsregeling wordt gefaseerd in 4 jaar ingevoerd.

Toezicht houden

Afgelopen jaar passeerden naast de inmiddels reguliere (uit wet, statuten of toezichtkader voortvloeiende) thema's, ook een aantal specifieke thema's de revue. Er werd 8 maal vergaderd.

- De samenwerkingsovereenkomst tussen de stichting Leerrijk!, de Gemeente Loon op Zand en de Stichting maatschappelijk vastgoed werd gesloten aangaande de nieuwbouw van de RKBS KlimOp en RKBS Theresia. Tevens werd het ontwikkelingsplan terzake vastgesteld.
- Het "Inkoop en Treasurystatuut" en de "Regeling vacaturevoorziening RvT" werden vastgesteld.
- Het jaarverslag 2017 en de (meerjaren)begroting 2019-2022 zijn vastgesteld.
- Het beoordelingssysteem bestuurders Leerrijk! werd geëvalueerd. Besloten is om het systeem aan te passen.
- De problematiek rond het lerarentekort werd regelmatig besproken.
- Er is een aantal malen uitvoerig inhoudelijk overleg gevoerd met het CvB, een aantal directeuren en een afvaardiging van de GMR over het Eigen Risicodragerschap WGA per 1-1-2019.
- Er is over de voortgang rondom de missie-visie-strategie van Leerrijk! is van gedachten gewisseld.
- Eventuele samenwerkingsvormen met andere schoolbesturen zijn verkend.
- Er is een keuze gemaakt t.a.v. het financiële jaarritme en de inrichting hiervan.
- Er zijn 5 schoolbezoeken geweest.
- Er is aandacht gevraagd voor het toezien op de onderwijskwaliteit.

Functioneren CvB

Ook in 2018 vond er een formeel functioneringsgesprek met de leden van het CvB plaats. Voorafgaand aan dat gesprek haalden zowel het CvB als de renumeratiecommissie van de RvT beelden, meningen en feedback op. Die zijn gedeeld met elkaar en naast elkaar gelegd. Daaruit kwam een grotendeels overlappend beeld. Een beeld waaruit waardering voor de leden van het CvB spreekt. Voor hun betrokkenheid, hun inzet, hun deskundigheid en hun nabijheid. De renumeratiecommissie heeft naast de wens om dat zo te houden, aandacht gehad voor de leeftijd en pensioneringsdatum van de leden van het CvB in relatie tot de op handen zijnde besluitvorming over de toekomst van Leerrijk!. Ook dit gesprek was constructief en verliep in goede harmonie.

Vooruit kijken

In 2020 zal de voorzitter van het CvB, Jac Leijtens, met pensioen gaan.

De RvT zal zich in het jaar 2019 beraden over het vraagstuk van de opvolging van Jac Leijtens. Dit zal gebeuren in overleg met de belangrijkste stakeholders (GMR, directeuren).

Ook het onderwerp 'de wijze van samenwerking met BRAVOO' zal in 2019 op de agenda staan.

Besluitvorming hieromtrent wordt in 2019 verwacht.

FINANCIEEL BELEID

Onderstaand treft u de balans per 31 december 2018. De balans is een momentopname van de vermogensstructuur van een organisatie. Hierna vindt u een overzicht van de financiële situatie op 31 december 2018 in vergelijking tot de situatie van een jaar daarvoor. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

	31-12-2018	31-12-2017
Materiele vaste activa	2.407.061	2.227.816
Financiële vaste activa	120.503	89.700
Vorderingen	1.327.485	1.103.408
Liquide middelen	4.812.714	4.424.893
	8.667.763	7.845.817
Reserves	4.950.806	4.726.678
Bestemmingsreserve	393.500	566.000
Voorzieningen	1.349.864	844.185
Kortlopende schulden	1.973.593	1.708.954
	8.667.763	7.845.817

Toelichting op de balans

Activa:

- De stijging materiële vaste activa wordt veroorzaakt door aanschaf van nieuw meubilair, digiborden en hardware.
- De financiële vaste activa is gestegen door uitbreiding van de leer methode Snappet. De methode Snappet gebruikt tablets waarvoor een waarborgsom wordt betaald. Daarnaast is voor het pand aan de Dodenaauweg 2 te Kaatsheuvel een bankgarantie afgegeven.
- De toename in de vorderingen komt met name door detacheringen welke in december zijn gefactureerd (debiteuren) en een aantal nog te ontvangen bedragen.
- De liquide middelen zijn onder andere gestegen door het positieve resultaat en de lagere uitgaven aan groot onderhoud. In het kasstroomoverzicht kunt u een verdere onderbouwing lezen.

Passiva:

- Het eigen vermogen is gestegen door toevoeging van het positieve resultaat.
- De voorzieningen zijn gestegen, doordat de dotatie van de voorziening onderhoud is verhoogd op basis van het meerjarenonderhoudsplan. De personele voorziening is aangepast naar het personeelsbestand per 31 december 2018.
- De stijging in de kortlopende schulden komt met name door nog te besteden subsidies van het samenwerkingsverband.

Analyse resultaat

De begroting 2018 liet een negatief resultaat zien van € 185.758,--. Uiteindelijk resulteert een positief resultaat boekjaar 2018 van € 51.628,--: een verschil van € 237.386,-- met de begroting. Het positieve resultaat over het boekjaar 2017 bedroeg € 10.292,--. In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen.

	realisatie 2018	begroting 2018	realisatie 2017
Rijksbijdragen	19.089.319	17.672.656	17.866.401
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	298.149	227.107	260.672
Overige baten	646.673	387.841	420.007
Opbrengsten	20.034.141	18.287.604	18.547.080
Personeelslasten	16.339.777	14.886.805	15.016.956
Afschrijvingen	493.791	618.160	653.226
Huisvestingslasten	1.851.607	1.661.822	1.600.805
Overige lasten	1.294.782	1.306.875	1.265.718
Kosten	19.979.957	18.473.662	18.536.705
Rentebaten	-2.556	300	-83
Financiële baten en lasten	-2.556	300	-83
Resultaat	51.628	-185.758	10.292

Toelichting op de staat van baten en lasten:

Baten:

- De rijksbijdragen: de baten zijn hoger dan begroot door een bijstelling van de personele bekostiging na afloop van het schooljaar 2017-2018, een verhoging van de bijzondere bekostiging nieuwkomers (opvang vreemdelingen) en een hogere bijdrage vanuit het samenwerkingsverband.
- Overige overheidsbijdragen: dit zijn extra subsidies voor de taalimpuls vanuit de gemeente Waalwijk en Loon op Zand.
- Overige baten: De stijging in de overige baten komt met name door gedetacheerd personeel, extra huuropbrengsten, en bijdragen van andere besturen inzake de taalimpuls.

Lasten:

- Personele lasten: De stijging van de personele lasten wordt grotendeels veroorzaakt door bijstelling van de lonen en salarissen vanuit het cao akkoord en personeel niet in loondienst. Gedurende het schooljaar wordt extra personeel ingezet via payroll, zodat hieraan geen verplichtingen ontstaan. Met het nieuwe schooljaar wordt de personele bezetting bekeken en gekeken of mensen vanuit de payroll in dienst genomen kunnen worden.
- Afschrijvingen: de afschrijvingen zijn lager dan begroot, doordat eind 2017 oude activa is afgevoerd en deze nog wel in de begroting 2018 is meegenomen, maar dus niet meer in de realisatie zitten. Daarnaast zijn een aantal begrootte investeringen niet of later uitgevoerd.
- Huisvestingslasten: de huisvestingslasten vallen hoger uit doordat in de begroting nog rekening is gehouden met een meerjarenonderhoudsplan op basis van 10 jaar. Naar aanleiding van de accountantscontrole vorig jaar is het meerjarenonderhoudsplan op basis van 20 jaar opgesteld wat leidt tot een hogere dotatie aan de voorziening onderhoud.
- Overige lasten: de overige lasten laat op individuele posten over- en onderschrijvingen zien, maar op totaalniveau liggen de overige lasten in lijn met de begroting.

Continuïteitsparagraaf

De stichting stelt ieder jaar als onderdeel van de planning- en control cyclus een meerjarenbegroting op. Onderstaande gegevens zijn afkomstig uit de meerjarenbegroting 2019-2022. Deze is vastgesteld door de Raad van Toezicht.

Formatie	realisatie 2018	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Bestuur/management	18	18	20	20	20	20
Personeel primair proces	186	174	178	167	158	149
ondersteunend personeel	23	22	26	26	26	26
Totale personele bezetting	227	214	224	213	204	195
Leerlingen per 01-10	2.970	2.981	2.896	2.803	2.691	2.568

Leerrijk! wordt nog steeds geconfronteerd met krimp van het leerlingaantal. In de begroting is hier ook rekening mee gehouden, echter we verwachten door verhuizing/nieuwbouw van scholen dat de leerlingstroom in de toekomst zal stabiliseren. De prognose van het aantal leerlingen is gebaseerd op de in- en uitstroomcijfers uit de leerlingen-administratie (Parnassys).

Personele kosten:

Leerrijk! heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid gedwongen ontslagen in combinatie met een sociaal plan toe te passen om de begroting in balans te brengen. Het alternatief is het toepassen van flankerend beleid waarmee uitstroom op vrijwillige basis ondersteund wordt. Door toename van personeelskrapte op de arbeidsmarkt komt dit beleid per 01-08-2019 deels te vervallen. Door deelname aan het Regionaal Transfer Centrum wordt een schil van 12 FTE gecreëerd waarin onverwachte scherpe dalingen van leerling aantallen en daaruit voortvloeiend boventallig personeel opgevangen kan worden.

Materiele kosten:

Door deelname aan de Onderwijs Inkoop Groep wordt structureel gewerkt aan het (daar waar mogelijk) verlagen van de materiële kosten. Ook bij nieuwbouw van scholen wordt strikt bezien of de exploitatiekosten door duurzaam bouwen verlaagd kunnen worden.

Investeringen:

Het beleid van de stichting is erop gericht de investeringen in de materiele vaste activa met eigen middelen te financieren.

Gezien de liquide positie van de stichting is er ook geen reden voor het aantrekken van vreemd vermogen.

De investeringen zijn gebaseerd op een meerjareninvesteringsplan.

Financieringsstructuur:

Er is sprake van een constante, gelijkmatige inkomstenstroom. Ook de meeste uitgaven verlopen in een voorspelbaar gelijkmatig patroon. Met name investeringen (uit de meerjareninvesteringsbegroting) kunnen zorgen voor pieken in de uitgaven. Vooraf wordt een planning gemaakt die dit fenomeen "beteugelt". In noodgevallen zijn voldoende liquide middelen zonder kosten vrij te maken om deze piek op te vangen.

Herschikking scholen:

In de komende periode wordt verder gestreefd naar herschikking van scholen. Er staat een (1) fusie gecombineerd met nieuwbouw op het programma, daarnaast herschikking met nieuwbouw en uitbreiding. één van de effecten daarvan zal zijn dat de toenemende leegstand in gebouwen, met alle negatieve gevolgen voor de bekostiging van dien, af zal nemen. Dit zal een gunstig effect hebben op de hoogte van de materiele kosten.

	realisatie 2018	prognose 2019	prognose 2020	prognose 2021	prognose 2022
Materiele vaste activa	2.407.061	2.615.236	2.730.321	3.377.224	3.196.168
Financiële vaste activa	120.503	120.503	120.503	120.503	120.503
Vorderingen	1.373.485	1.373.485	1.373.485	1.373.485	1.373.485
Liquide middelen	4.812.714	4.426.688	4.504.138	4.262.866	4.928.505
	8.713.763	8.535.912	8.728.447	9.134.078	9.618.661
Reserves	4.950.806	4.980.128	5.059.013	5.151.472	5.186.306
Bestemmingsreserve	393.500	274.500	211.500	148.500	140.500
voorzieningen	1.349.864	1.261.691	1.438.341	1.814.513	2.272.262
kortlopende schulden	2.019.593	2.019.593	2.019.593	2.019.593	2.019.593
	8.713.763	8.535.912	8.728.447	9.134.078	9.618.661

	realisatie 2018	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022
Rijksbijdragen	19.089.319	17.672.656	18.982.465	18.340.079	17.879.959	17.288.111
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	298.149	227.107	281.000	296.000	296.000	296.000
Overige baten	646.673	387.841	685.575	681.075	675.575	678.575
Opbrengsten	20.034.141	18.287.604	19.949.040	19.317.154	18.851.534	18.262.686
Personeelslasten	16.339.777	14.886.805	16.252.053	15.471.666	15.010.690	14.427.956
Afschrijvingen	493.791	618.160	531.725	546.415	569.946	566.957
Huisvestingslasten	1.851.607	1.661.822	1.867.815	1.892.065	1.848.565	1.848.565
Overige lasten	1.294.782	1.306.875	1.387.423	1.391.424	1.393.174	1.392.675
Kosten	19.979.957	18.473.662	20.039.016	19.301.570	18.822.375	18.236.153
Rentebaten	-2.556	300	300	300	300	300
Financiële baten en lasten	-2.556	300	300	300	300	300
Resultaat	51.628	-185.758	-89.676	15.883	29.459	26.833

De komende jaren krijgt de stichting te maken met verdere leerlingendaling en daardoor lagere inkomsten. In de meerjarenbegroting en het meerjaren bestuursformatieplan is deze dalende tendens verwerkt. De stichting behoudt een solide financiële basis.

Voor de goede orde wijzen wij de lezer erop, dat voorgaande meerjarenbegroting uitgaat van de huidige (bekende) wet- en regelgeving. Waarbij het risico groot is dat de realisatie daarvan in de toekomst altijd zal afwijken, ook mede omdat de praktijk weerbarstig is. Er is in dit verslag niet gewerkt met scenario's, noch hebben wij aan de accountant opdracht gegeven om bovenstaande meerjarenbegroting te controleren.

Rapportage aanwezigheid/werking van intern risicobeheersing en controle systeem

De leerlingaantallen, vormen één van de risico's. Krimp heeft direct gevolgen voor de inzet van de formatie, daarom is gekozen om de formatie in te zetten op basis van T=O. Bovenmatig personeel kan ingezet worden in de vervangingspool, waardoor gedwongen ontslagen niet nodig zijn. Dit kan echter wel veranderen wanneer door incidenten het aantal leerlingen drastisch daalt.

Daarnaast wordt met de gemeente gewerkt aan herschikking van de scholen. Hierdoor hoopt men dat scholen constanter worden in leerlingaantallen en hiermee ook de onderhoudskosten van de panden te verlagen (leegstand).

Momenteel wordt 4 FTE gedetacheerd. Mochten deze detacheringen niet verlengd worden en de personen blijven bij Leerrijk! in dienst dan zullen deze personen in de formatie verwerkt moeten worden. Momenteel is er voldoende ruimte om ook deze mensen in het RTC plaatsen.

Het ziekteverzuim is redelijk hoog, daarmee balanceren we op de rand van een malus. Het is moeilijk te bepalen welk specifiek verzuim ons de kop zou kunnen kosten, daarmee is dit lastig beïnvloedbaar. Bijkomend effect is toename van begeleidingskosten. Met de nieuwe opzet (providerboog) proberen we deze positief te beïnvloeden, zo ook het verzuimpercentage op zich.

Het project taal wordt mede gefinancierd door de gemeenten Waalwijk en Loon op Zand. Mochten deze stoppen met hun financiering dan zullen de medewerkers van dit project terug in de formatie moeten. De gemeente Waalwijk heeft de financiering voor 2019 en 2020 al toegekend, waardoor het risico voor de komende 2 jaar laag is.

Per 3 á 4 maanden wordt een rapportage opgesteld om de financiële en personele uitputting te volgen en eventuele bijsturing te laten plaatsvinden.

Het bestuur bespreekt deze met de auditcommissie van de Raad van Toezicht en de financiële commissie van de GMR van Leerrijk!

Over uitputting budgetten, analyses en mogelijke bijsturing wordt iedere rapportage ook met de schooldirecteuren gesproken.

Voor de rapportage van het toezichthoudend orgaan verwijzen wij naar het verslag van de Raad van Toezicht.

Treasuryverslag

De stichting heeft conform het treasurystatuut een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd, welke voldoet aan de Regeling Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Er is gebruik gemaakt van spaarrekeningen. De tegoeden op deze rekeningen zijn direct opeisbaar. Alle rekeningen-courant rekeningen zijn ondergebracht bij de Rabobank te Waalwijk.

3 KENGETALLEN

Met betrekking tot de rentabiliteit, kapitalisatiefactor, liquiditeit, huisvestingsratio, weerstandsvermogen en solvabiliteit vermelden wij onderstaand de kengetallen:

	2018	2017	Indicatoren risicoanalyse onderwijsinspectie
Rentabiliteit	0,25	0,05	Bovengrens van 5%
Kapitalisatiefactor	43,49	42,30	Bovengrens 35 - 60%
Liquiditeit	3,06	3,23	Laatste 3 jaar negatief
Huisvestingsratio	0,09	0,09	< 0,1
Weerstandsvermogen	0,27	0,29	< 0,05
Solvabiliteit	76,82	78,22	Kleiner dan 30%

3.1 Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft het rendement aan dat de onderneming in het boekjaar heeft behaald.

	2018	2017
Rentabiliteit <i>Resultaat / (Opbrengsten + Rentebaten)</i>	0,25	0,05

3.2 Kapitalisatiefactor

Kapitalisatiefactor <i>Balanstotaal-gebouwen/terreinen / Baten</i>	43,49	42,30
---	-------	-------

3.3 Liquiditeit

De liquiditeit geeft de mate aan waarin de onderneming in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeitspositie geeft de toestand op 31 december weer; er is dus sprake van een momentopname.

Liquiditeit <i>Vlottende activa/kortlopende schulden</i>	3,06	3,23
---	------	------

3.4 Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft de verhouding weer van de huisvestingslasten ten opzichte van de totale instellingslasten van de organisatie.

Huisvestingsratio <i>(Huisvestingskosten+Afschrijving Gebouwen terreinen)/Totale lasten</i>	0,09	0,09
--	------	------

3.5 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre een organisatie eventuele calamiteiten financieel op kan vangen.

	2018	2017
Weerstandsvermogen <i>Eigen vermogen / Totale baten</i>	0,27	0,29

3.6 Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de onderneming in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen (rente en aflossing) te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de toestand op 31 december weer; er is dus sprake van een momentopname.

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Solvabiliteit		
<i>Eigen vermogen+voorzieningen/balanstotaal</i>	76,82	78,22

JAARREKENING

1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen en aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Activiteiten

Stichting Leerrijk! is het bevoegd gezag van 15 scholen en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van primair onderwijs in de gemeenten Loon op Zand en Waalwijk.

Continuïteit

Het eigen vermogen van Stichting Leerrijk! bedraagt per 31 december 2018 € 5.344.306 positief.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Vestigingsadres

Stichting Leerrijk! (geregistreerd onder KvK-nummer 41099580) is feitelijk gevestigd op Dodenauweg 2 te Kaatsheuvel.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Stichting Leerrijk! zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	Afschrijvingstermijn in maanden	afschrijvings% per jaar	Activerings- grens
			€
Meubilair	240	5%	500
Apparatuur	120	10%	500
ICT	60	20%	500
OLP	96	12,5%	500
Overige materiële activa	120	10%	500

Daarnaast komen de volgende afschrijfstermijnen nog voor bij:

Meubilair: 5,10,15,25,30 en 40 jaar

Apparatuur: 8 en 15 jaar

ICT: 8 en 10 jaar

OLP: 5,10,15 en 30 jaar.

Financiële vaste activa

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen plus waarborgsommen omvatten verstrekte leningen en obligaties die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Ook transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en direct verantwoord in de staat van baten en lasten.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Algemene reserve

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves en bestemmingsreserves. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht. De bestemmingsreserve betreft geen verplichting; het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Bestemmingsreserves (publiek en privaat)

Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen.

Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen, een inschatting van het totaal van de uitgaven en een inschatting in welk jaar de uitgaven zullen worden gedaan.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht.

Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Pensioenvoorziening

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Per 31 december 2018 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 97%.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente ad 1% als disconteringsvoet gehanteerd.

Voorziening onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Per school worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de bestemde reserves die door het bestuur zijn bepaald.

Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoordt in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige rijksbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overheidsbijdragen en subsidies overige overheden

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

2 BALANS PER 31 DECEMBER 2018, VERGELIJKENDE CIJFERS PER 31 DECEMBER 2017

(na winstbestemming)

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
ACTIVA		
Materiële vaste activa	2.407.061	2.227.816
Financiële vaste activa	120.503	89.700
	<u>2.527.564</u>	<u>2.317.516</u>
Vlottende activa		
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	129.766	22.651
Vorderingen op OCW	833.957	845.071
Vordering Gemeenten overigen	55.166	24.790
Overlopende activa	354.596	210.896
	<u>1.373.485</u>	<u>1.103.408</u>
Liquide middelen	4.812.714	4.424.893
	<u>6.186.199</u>	<u>5.528.301</u>
	<u>8.713.763</u>	<u>7.845.817</u>

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
PASSIVA		
Eigen vermogen	5.344.306	5.292.678
Vorzieningen	1.349.864	844.185
Kortlopende schulden		
Crediteuren	182.798	190.679
Belastingen en premies sociale verzekeringen	757.395	744.276
Schulden terzake van pensioenen	181.645	164.672
Overige schulden	5.959	25.706
Overlopende passiva	891.796	583.621
	<u>2.019.593</u>	<u>1.708.954</u>
	<u>8.713.763</u>	<u>7.845.817</u>

3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018, VERGELIJKENDE CIJFERS 2017

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
Baten						
Rijksbijdragen	19.089.319		17.672.706		17.866.401	
Overige rijksbijdragen	298.149		227.050		260.672	
Overige baten	646.673		387.839		420.007	
Som der baten		20.034.141		18.287.595		18.547.080
Lasten						
Personeelslasten	16.339.777		14.886.872		15.016.956	
Afschrijvingen	493.791		618.159		653.226	
Huisvestingslasten	1.851.607		1.661.862		1.600.805	
Overige lasten	1.294.782		1.301.120		1.265.718	
Totaal lasten		19.979.957		18.468.013		18.536.705
Saldo baten en lasten		54.184		-180.418		10.375
Financiële baten en lasten		-2.556		-5.349		-83
Nettoresultaat		<u>51.628</u>		<u>-185.767</u>		<u>10.292</u>

4 KASSTROOMOVERZICHT 2018

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten	54.184		10.375	
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	493.791		653.226	
Mutatie voorzieningen	505.679		175.627	
Veranderingen in het werkkapitaal:				
Mutatie vorderingen	-270.077		146.604	
Mutatie kortlopende schulden (exclusief kortlopend deel van de langlopende schulden)	310.640		70.355	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.094.217		1.056.187
Ontvangen interest	397		2.843	
Betaalde interest	-2.953		-2.926	
		-2.556		-83
Kasstroom uit operationele activiteiten		1.091.661		1.056.104
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Financiële vaste activa	-30.803		-3.425	
Investerings in materiële vaste activa	-673.037		-226.021	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-703.840		-229.446
		387.821		826.658
Samenstelling geldmiddelen				
	2018		2017	
	€	€	€	€
Geldmiddelen per 1 januari		4.424.893		3.598.235
Mutatie liquide middelen		387.821		826.658
Geldmiddelen per 31 december		4.812.714		4.424.893

5 TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

ACTIVA

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Materiële vaste activa		
Inventaris en apparatuur	1.973.687	1.743.623
Leermiddelen	418.640	467.096
Overige materiele vaste activa	14.734	17.097
	<u>2.407.061</u>	<u>2.227.816</u>

	Inventaris en apparatuur	Leer- middelen	Overige materiele vaste activa	Totaal
	€	€	€	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2018</i>				
Aanschaffingswaarde	3.684.365	965.081	23.345	4.672.791
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-1.940.742	-497.985	-6.248	-2.444.975
	<u>1.743.623</u>	<u>467.096</u>	<u>17.097</u>	<u>2.227.816</u>
<i>Mutaties</i>				
Investerings	613.614	59.423	-	673.037
Desinvesteringen	-108.966	-3.117	-	-112.083
Afschrijving desinvesteringen	100.483	2.913	-	103.396
Afschrijvingen	-375.067	-107.675	-2.363	-485.105
	<u>230.064</u>	<u>-48.456</u>	<u>-2.363</u>	<u>179.245</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2018</i>				
Aanschaffingswaarde	4.189.013	1.021.387	23.345	5.233.745
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.215.326	-602.747	-8.611	-2.826.684
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>1.973.687</u>	<u>418.640</u>	<u>14.734</u>	<u>2.407.061</u>

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Financiële vaste activa		
Waarborgsommen	89.700	86.250
Mutatie 2018 (2017)	30.803	3.450
	<u>120.503</u>	<u>89.700</u>

Betreft betaalde waarborgsommen inzake tablets Snappet voor € 111.150 en bankgarantie huur pand voor € 9.353.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen en overlopende activa

Debiteuren

Debiteuren	<u>129.766</u>	<u>22.651</u>
------------	----------------	---------------

Vordering op OCW

Personeel	833.100	796.899
Overige Ministerie van OCW	857	48.172
	<u>833.957</u>	<u>845.071</u>

Overige vorderingen

Gemeenten	<u>55.166</u>	<u>24.790</u>
-----------	---------------	---------------

Overlopende activa

Vooruitbetaalde lasten	62.932	77.952
Nog te ontvangen bedragen	291.664	132.944
	<u>354.596</u>	<u>210.896</u>

Liquide middelen

Tegoeden bankrekeningen	<u>4.812.714</u>	<u>4.424.893</u>
-------------------------	------------------	------------------

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

PASSIVA

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Eigen vermogen		
Algemene reserve	4.950.806	4.726.678
Bestemmingsreserve (publiek)	393.500	566.000
	<u>5.344.306</u>	<u>5.292.678</u>

	Stand per 1-1-2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
	€	€	€	€
Algemene reserve				
Algemene reserve	4.726.678	224.128	-	4.950.806
Bestemmingsreserve (publiek)				
Bestemmingsreserve Personeel	137.000	-112.000	-	25.000
Bestemmingsreserve BAPO	169.000	-5.000	-	164.000
Bestemmingsreserve Innovatie en ondersteuning	260.000	-55.500	-	204.500
	<u>566.000</u>	<u>-172.500</u>	<u>-</u>	<u>393.500</u>

Bestemmingsreserve personeel

Doel

Het doel van deze bestemmingsreserve is ondersteuning bij outplacement.

Beperkingen

Uitsluitend voor dit doel bestemd.

Bestemmingsreserve BAPO

Doel

Het doel van deze bestemmingsreserve is opname flexbapo.

Beperkingen

Uitsluitend voor dit doel bestemd.

Bestemmingsreserve Innovatie en ondersteuning

Doel

Het doel van deze bestemmingsreserve is schoolontwikkelingstrajecten en basisondersteuning in de scholen.

Beperkingen

Uitsluitend voor dit doel bestemd.

Stichting Leerrijk! te Waalwijk

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Voorzienen		
Personeelsvoorzieningen	131.559	131.375
Onderhoudsvoorziening	1.218.305	712.810
	<u>1.349.864</u>	<u>844.185</u>

Personeelsvoorzieningen

Voorziening Jubilea	<u>131.559</u>	<u>131.375</u>
		Voorziening jubilea
		€

Personeelsvoorzieningen

Stand per 1-1-2018		131.375
Dotatie		25.325
Onttrekking		-25.141
Vrijval		-
Stand per 31-12-2018		<u>131.559</u>
Kortlopend deel <1 jaar		10.568
Langlopend deel >1 jaar		120.991

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Onderhoudsvoorziening		
Voorziening onderhoud	<u>1.218.305</u>	<u>712.810</u>
		Voorziening onderhoud
		€

Onderhoudsvoorziening

Stand per 1-1-2018		712.810
Dotatie		655.824
Onttrekking		-150.329
Stand per 31-12-2018		<u>1.218.305</u>
Kortlopend deel <1 jaar		513.618
Langlopend deel >1 jaar		704.688

Leerrijk! past op grond van de overgangsregeling uit de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs zoals gepubliceerd op 13 april 2019 met als kenmerk 1440924 de dotatie-egalisatie methode toe.

Kortlopende schulden

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Crediteuren		
Crediteuren	<u>182.798</u>	<u>190.679</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	660.508	593.848
Premies sociale verzekeringen	96.887	150.428
	<u>757.395</u>	<u>744.276</u>
Schulden terzake van pensioenen		
Schulden terzake van pensioenen	<u>181.645</u>	<u>164.672</u>
Overige schulden		
Te betalen netto salarissen	<u>5.959</u>	<u>25.706</u>
Overlopende passiva		
Aanspraken vakantiegeld	502.455	465.262
Overige overlopende passiva	389.341	118.359
	<u>891.796</u>	<u>583.621</u>

6 VERANTWOORDING SUBSIDIES

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m 2018	Prestatie afgerond Ja / Nee
	Kenmerk	Datum			
Lerarenbeurs	DL/B/110284	18-5-2009	€ 15.040	€ 15.040	Ja
Teambeurs	Team 17007	28-7-2017	70.779	70.779	Nee
	Totaal		85.819	85.819	

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

G2.A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	2018	Totale kosten	te verrekenen overschot ultime verslagjaar (naar balanspost 2.4.4)
	Kenmerk	Datum				
			€	€	€	€
	Totaal					

G2.B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Saldo 1-1-2018	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten 31-12- 2018	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum						
			€	€	€	€	€	€
	Totaal							

7 TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten

	2018	Begroot 2018	2017
	€	€	€
Rijksbijdragen			
Rijksbijdrage OCW	17.421.786	16.243.407	16.611.149
Overige subsidies OCW/EZ	68.537	14.583	49.059
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen SWV	1.598.996	1.414.716	1.206.193
	<u>19.089.319</u>	<u>17.672.706</u>	<u>17.866.401</u>
Overige rijksbijdragen			
Gemeentelijke bijdragen	<u>298.149</u>	<u>227.050</u>	<u>260.672</u>
Overige baten			
Verhuur	216.118	179.742	179.856
Detachering personeel	215.651	82.500	36.816
Ouderbijdragen	52.513	47.930	50.764
Sponsoring	525	-	4.558
Overige	161.866	77.667	148.013
	<u>646.673</u>	<u>387.839</u>	<u>420.007</u>

Lasten

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
Personeelslasten						
Brutolonen en salarissen	11.341.857		10.470.166		10.618.793	
Sociale lasten	1.744.375		1.391.069		1.682.300	
Premies participatiefonds	499.980		469.924		464.224	
Premies vervangingsfonds	478.639		424.871		373.378	
Pensioenpremies	1.525.114		1.421.198		1.463.641	
		15.589.965		14.177.228		14.602.336
Mutaties personele voorzieningen	25.325		10.000		47.153	
Personeel niet in loondienst	1.078.815		693.668		681.358	
Overig	601.406		506.478		599.148	
		1.705.546		1.210.146		1.327.659
Uitkeringen van het Vervangingsfonds	-830.718		-500.502		-726.474	
Overige uitkeringen	-125.016		-		-186.565	
		-955.734		-500.502		-913.039
		<u>16.339.777</u>		<u>14.886.872</u>		<u>15.016.956</u>

Personeelsleden

Bij de Stichting waren in 2018 gemiddeld 227 FTE werkzaam (2017: 214).

DIR 18 (2017: 18)

OOP 23 (2017: 20)

OP 186 (2017: 176)

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
Afschrijvingen						
Inventaris en apparatuur	375.067		467.300		387.290	
Leermiddelen	107.675		148.843		137.211	
Overige materiële vaste activa	2.363		2.016		1.941	
Resultaat desinvesteringen	8.686		-		126.784	
		493.791		618.159		653.226

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
Huisvestingslasten						
Huur	139.866		119.925		103.516	
Klein onderhoud en exploitatie	235.226		226.322		226.585	
Energie en water	265.647		308.304		300.115	
Schoonmaakkosten	435.793		423.007		405.635	
Heffingen	36.844		39.635		39.667	
Dotatie onderhoudsvoorziening	655.824		508.544		478.920	
Tuinonderhoud	20.752		16.707		24.162	
Overige huisvestingskosten	61.655		19.418		22.205	
		<u>1.851.607</u>		<u>1.661.862</u>		<u>1.600.805</u>
	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
Overige lasten						
Administratie en beheer	161.935		181.296		169.494	
Telefoon- en portokosten	14.914		15.100		14.430	
Kantoorartikelen	3.082		8.079		4.150	
Totaal administratie- en beheerslasten		179.931		204.475		188.074
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	580.768		598.212		553.370	
Bibliotheek/mediatheek	13.026		16.786		13.507	
Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen		593.794		614.998		566.877
Representatiekosten	6.968		14.083		10.698	
Kantinekosten	24.973		28.064		28.617	
Excursies / werkweek	48.898		40.917		52.089	
Contributies en abonnementen	56.617		49.162		46.019	
Culturele vorming	34.633		39.496		38.263	
Medezeggenschapsraad	12.743		33.950		23.121	
Verzekeringen	14.564		14.500		14.486	
Toetsen en testen	22.793		27.822		27.037	
Reproductiekosten, drukwerk, schoolgids	127.537		121.806		118.468	
Overige	171.331		111.847		151.969	
		521.057		481.647		510.767
		<u>1.294.782</u>		<u>1.301.120</u>		<u>1.265.718</u>

Stichting Leerrijk! te Waalwijk

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Accountants honoraria		
Onderzoek van de jaarrekening	20.588	21.550
Andere controleopdrachten	1.877	4.308
Fiscale adviesdiensten	-	-
Overige niet controleopdrachten	-	4.365
	<u>22.465</u>	<u>30.223</u>

	<u>2018</u>		<u>Begroot 2018</u>		<u>2017</u>	
	€	€	€	€	€	€
Financiële baten en lasten						
Rentebaten	397		300		2.843	
Rentelasten en bankkosten	<u>-2.953</u>		<u>-5.649</u>		<u>-2.926</u>	
		<u>-2.556</u>		<u>-5.349</u>		<u>-83</u>

Overzicht verbonden partijen

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2017	Resultaat jaar 2017	Omzet 2017	Verklaring art. 2:403 BW ja/nee	Deelname percentage	Consolidatie ja/nee
-----------------	-----------------	------------------	-------------------	---------------------------	---------------------	------------	---------------------------------	---------------------	---------------------

Samenwerkingsverband PO Stichting Waalwijk Langstraat Heusden Altena			4	nvt	nvt	nvt	nee	nvt	nee
---	--	--	---	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

WNT-VERANTWOORDING 2018 STICHTING LEERRIJK!

Op 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Leerrijk! van toepassing zijnde regelgeving.

Criteria ten behoeve van vaststelling bezoldigingsklasse.

criterium:		complexiteits- punten
Gemiddelde totale baten:	5 tot 25 miljoen	4
Gemiddeld aantal leerlingen:	2.500 tot 10.000	3
Gewogen onderwijssoorten:	2	2
Totaal complexiteitspunten		<u>9</u>

Stichting Leerrijk! wordt ingedeeld in Klasse D.

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Stichting Leerrijk! is € 146.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2017 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Functiegegevens

	Voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	Dhr J. Leijtens 1/1 - 31/12	Dhr D. Kievith 1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
Dienstbetrekking?	nee	nee

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum

	146.000	146.000
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	85.703	85.803
Beloningen betaalbaar op termijn	13.862	13.862
	-	-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-

Totaal bezoldiging

	99.565	99.665
	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2017

Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2017 (in fte)	1,0	1,0

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	84.966	85.031
Beloningen betaalbaar op termijn	13.411	13.411
	-	-

Totaal bezoldiging 2017

	98.377	98.442
--	--------	--------

1b. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	Dhr R Palmen	Dhr P Stoffer	Dhr W Kock	Mevr M Pullens
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12		
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	21.900	14.600	-	-
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	3.042	1.356	-	-
	-	-	-	-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	<u>3.042</u>	<u>1.356</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017				
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	1.500	1.250	1.000	1.250
	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2017	<u>1.500</u>	<u>1.250</u>	<u>1.000</u>	<u>1.250</u>

Bedragen x € 1	Dhr J Roijackers	Dhr G. Fuite	Dhr P Stuiver	Mevr B Herman
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018		1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	-	14.600	14.600	14.600
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-	2.250	2.250	1.582
	-	-	-	-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	-	<u>2.250</u>	<u>2.250</u>	<u>1.582</u>
	n.v.t.	PM	PM	PM

Gegevens 2017

Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	1.250	-	-	-
	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2017	<u>1.250</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Bedragen x € 1		Mevr B v Rossum	Dhr T Peerboom
Functiegegevens		Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018		1/1 - 31/12	N.A-1 1/1 - 31/12
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		14.600	14.600
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		2.034	2.260
		-	-
<i>Subtotaal</i>		<u>2.034</u>	<u>2.260</u>
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		-	-
Totaal bezoldiging		<u>2.034</u>	<u>2.260</u>
		PM	PM

Gegevens 2017

Aanvang en einde functievervulling in 2017

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

9 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

				€
Qualiant	01-01-19	31-12-19	12	11.600
Dyade Vastgoed	01-01-18	31-12-20	36	1.874
De Vrije Energie Producent	01-01-15	31-12-20	72	10.413
Dolmans	01-10-18	30-09-22	48	30.840
Eneco	01-01-15	31-12-20	72	13.690
Proudly Present	15-10-18	15-10-28	120	3.118
Ricoh	01-06-16	30-06-20	48	3.462
Uniqcare	01-01-17	31-12-21	60	516
De Rolf Groep	28-08-17	27-08-21	48	3.412

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Met ingang van 1 september 2014 is de regeling duurzame inzetbaarheid in werking getreden. Binnen Leerrijk! zijn in 2018 6 personen in de leeftijd van 59 t/m 62 jaar welke in totaal 1.122 aan gespaarde uren hebben staan.

Aangezien het relatief om een gering aantal personen en uren gaat en er geen schriftelijke afspraken zijn gemaakt is er derhalve besloten geen voorziening te treffen.

Niet uit de balans blijkende vorderingen

Compensatie transitievergoeding

Medio 2018 hebben zowel de Eerste als de Tweede Kamer ingestemd met het wetsvoorstel met betrekking tot de terugvordering van transitievergoedingen die betaald zijn bij ontslag van medewerkers die 2 jaar ziek zijn geweest. Betaalde transitievergoedingen tussen 1 juli 2015 en 1 april 2020 kunnen met ingang van 1 april 2020 worden teruggevorderd bij het UWV.

Leerrijk! heeft het voornemen om de compensatie in te dienen maar had bij het opstellen van de jaarrekening 2018 nog niet inzichtelijk om welk bedrag het gaat.

Derhalve is geen vordering onder de activa opgenomen.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

(Voorstel) Bestemming van het resultaat	Resultaat 2018		
	€	€	€
Algemene reserve	224.128		224.128
<u>Bestemmingsreserve (publiek)</u>			
Bestemmingsreserve Personeel	-112.000		
Bestemmingsreserve BAPO	-5.000		
Bestemmingsreserve Innovatie en Ondersteuning	-55.500		
		-172.500	
Totaal bestemmingsreserves			-172.500
Totaal resultaat			51.628

Ondertekening van de jaarrekening

Waalwijk,

College van Bestuur

Raad van Toezicht

Jac Leijtens, voorzitter

Ryan Palmen, voorzitter

Dick Kievith, lid

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Leerrijk!
Postbus 556
5140 AN WAALWIJK

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Leerrijk! te WAALWIJK gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Leerrijk! op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2018;
- (2) de staat van baten en lasten over 2018; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Leerrijk! zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 (j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 9 mei 2019
Wijs Accountants

Was getekend: M.A.M. Heijligers AA

Kenmerk: 2019.0053.conv

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl